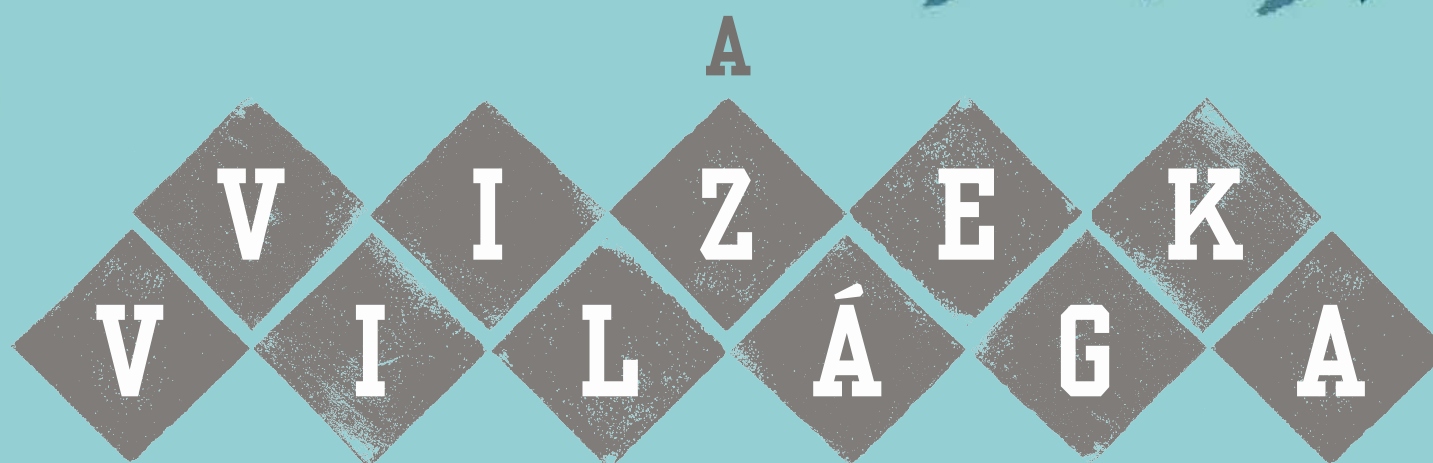
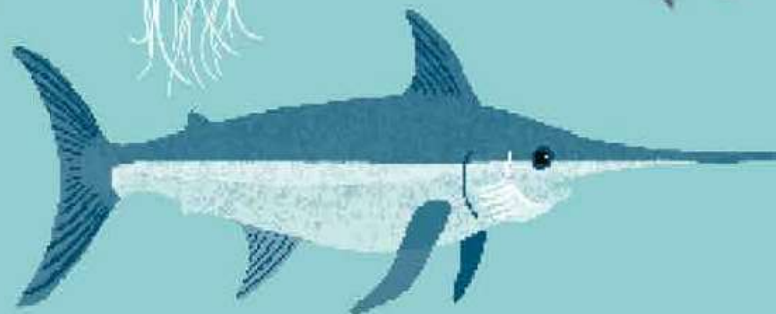

UGORJ FEJEST A VIZEK VILÁGÁBA!

A Föld felszínének majdnem háromnegyedét víz borítja. A tengervíz élőlények lenyűgöző sokaságának ad otthont, és a szárazföldi élet számára is fontos. A tengerek és óceánok lakói azonban veszélyben vannak. Ez nemcsak szomorú, de egyúttal olyan probléma is, amely az egész bolygót érinti.

Fedezzük fel a tengert, és értsük meg, miért olyan fontos!

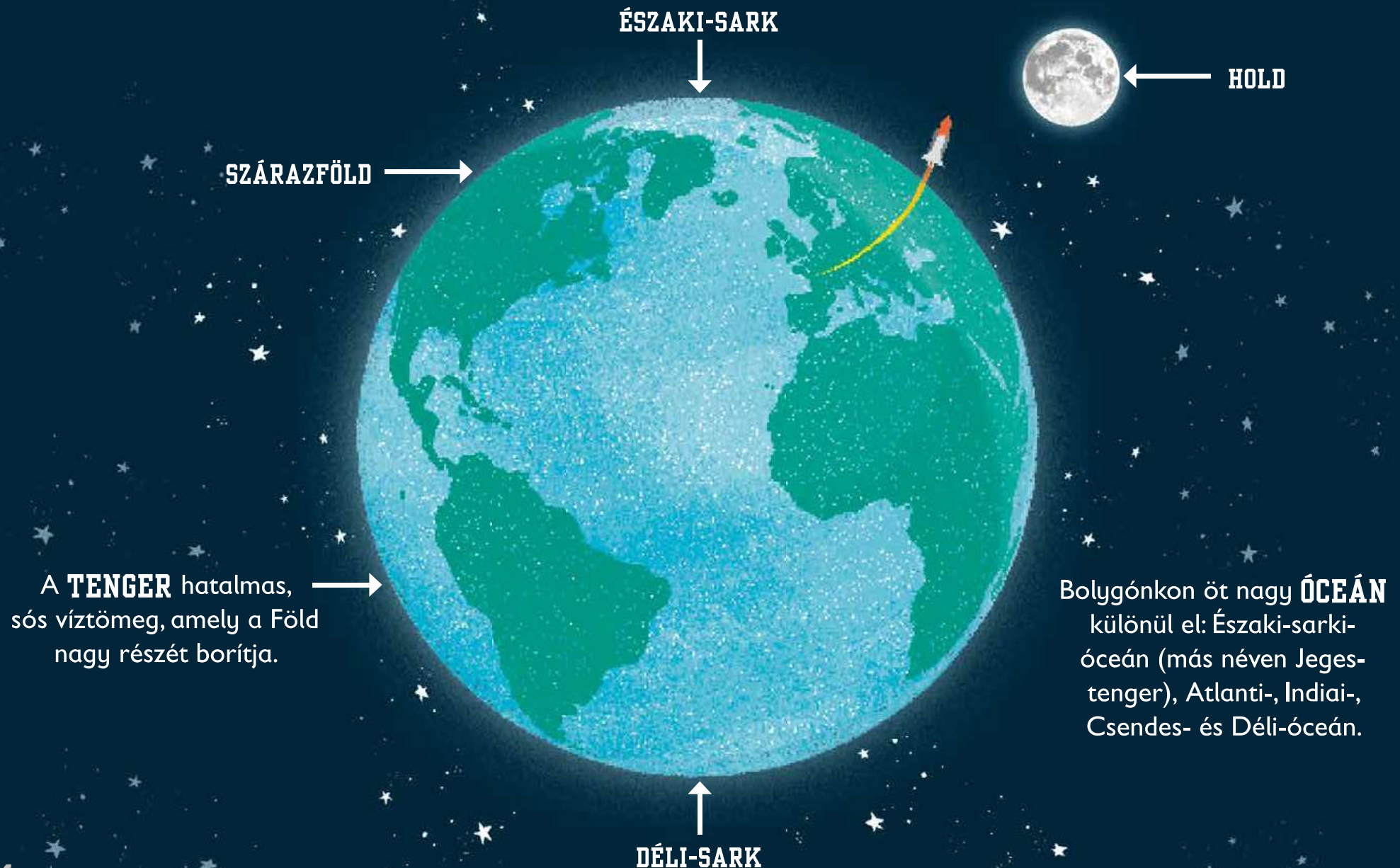
4	Kék bolygónk, a Föld	26	Korallvárosok
6	Hogyan is néz ki a tengerfenék?	28	Víz alatti erdők
8	Miért fontos a tenger?	30	A nagy kékség
10	Milyen élőlények élnek a vízben?	32	Sötét mélység
12	Változatos halállomány	34	Mi akadt ma horogra?
14	Melyik a legnagyobb hal a tengerben?	36	Túl sok hajó, túl kevés hal
16	Pikkelyes úszók	38	Változó tengerek
18	Íme, az emlősök	40	Műanyagproblémák
20	Más furcsa teremtmények	42	Hogyan segíthetsz?
22	Mindenhol jó, de legjobb otthon	44	Készíts saját bevásárlótáskát!
24	Élet a jégen	46	A változás szele

KÉK BOLYGÓNK, A FÖLD

Ha messziről, az űrből néznénk meg a Földet, nagyon kéknek tűnne. Ez azért van, mert a bolygónk nagy részét víz borítja. Ez a víz teremt kedvező életfeltételeket a Földön.

A tengerek és óceánok jelentik a Föld legnagyobb élőhelyét, amely számos élőlénynek ad otthont. A **TENGERI ÉLŐVILÁG** a tengerek és óceánok mélyén élő állatokat és növényeket jelenti.

A **TENGERI NÖVÉNYEK** a nap energiájából készítenek magunknak ételmet.

A **TENGERI ÉLŐLÉNYEK** növényekkel és más állatokkal táplálkoznak.

Ha szabad szemmel nem is látható, mégis van élet a hullámok mélyén. Egyetlen vízcsepp aprócska lebegő növények, állatok és más mikroszkopikus lények ezreit tartalmazza. Ez az életközösség a **PLANKTON**.

Bár a plankton élőlényei aprók, nagyon fontos szerepük van, hiszen ezek jelentik a **TÁPLÁLÉKLÁNC** alapját a tengerekben és óceánokban.

Számos tengeri állat táplálkozik planktonnal.

A nagyobb állatok megeszik a plaktonevő állatokat.

A más állatokkal táplálkozó állatokat **RAGADOZÓKNAK**, a ragadozók által elejtetteket pedig **ZSÁKMÁNYÁLLATOKNAK** nevezzük. Ennek a táplálékláncnak a cápa a csúcsragadozója.

Cápa

HOGYAN IS NÉZ KI A TENGERTENÉK?

A tengerfenék nem sík, leginkább a szárazföldi tájra hasonlít. A hullámok mélyén is vannak kitörő vulkánok, mély árkok és a legmagasabb szárazföldi hegycsúcsnál, a Csomolungmánál is magasabb hegyek.

A tenger négy különböző zónára osztható:

NAPFÉNYES ZÓNA – Sok olyan növény és tengeri élőlény él itt, közel a vízfelszínhez, amelyeknek a túléléshez a nap melegére és fényére van szükségük.

SZÜRKÜLETI ZÓNA – A 200 méternél mélyebb vízbe csak nagyon kevés napfény jut le, ezért itt már nincsenek növények. Viszont sok állat él itt, akik éjszaka felúsznak a napfényes zónába táplálékot keresni.

ÉJFÉLI ZÓNA – Bár ebben a zónában vaksötét van és hideg, itt is élnek halak és medúzák, csak jóval kevesebben, mint a fenti zónákban.

MÉLYTENGERTI ZÓNA – Az óceán legmélyebb és legsötétebb része sok titkot rejt, mert eddig kevés tudósnak sikerült ebben a mélységben kutatni. Mégis felfedeztek már néhány itt élő, igen furcsa teremtményt.

Egyes víz alatti vulkánkitörések olyan magas hegyeket hoznak létre, amelyek végül **SZIGETEKKÉ** válnak, és számos élőlény otthonául szolgálnak.

Miután egy víz alatti vulkán kitört, a hideg tengervíz lehűti a lávát, amely rögzös sziklává szilárdul. A legnagyobbak alkotják a víz alatti **HEGYEKET**.

Több **VULKÁN** található a tenger mélyén, mint a szárazföldön. Amikor ezek kitörnek, forró láva ömlik ki belőlük.

Az **ÁRKOK** mély völgyek az óceán fenekén.

Az óceán legmélyebb pontja a Mariana-árok, amely 11 kilométer mélyen található a tengerszint alatt. Ez az árok olyan mély, hogy beleférne a Csomolungma.

MIÉRT FONTOS A TENGER?

Bár időnk nagy részét a szárazföldön töltjük, állandó kapcsolatban állunk a tengerrel. Enélkül nem lehetnénk itt, ugyanis a tengerek, óceánok és az itt található élőlények segítenek létrehozni a levegőt, amelyet belélegzünk, a vizet, amelyet megiszunk, és az ételt, amelyet megeszünk.

A TENGER IRÁNYÍTJA AZ IDŐJÁRÁSUNKAT

A tengervíz elnyeli a nap melegét. A tengeráramlatok mozgatják ezt a hőt a bolygó körül, ami befolyásolja a levegő hőmérsékletét.

A TENGER HOZZA LÉTRE A LEVEGŐT, AMELYET BELÉLEGZÜNK

A tengeri növények és a planktonok állítják elő az emberek és állatok által belélegzett oxigénmennyiség több mint felét.

A TENGER TÁPLÁLÉKKAL LÁT EL MINKET

A halak tele vannak értékes tápanyagokkal, például fehérjével. Az egész világon fontos táplálékforrást jelentenek az emberek számára.

A tengeráramlatok olyanok, mint a víz alatti szelek, amelyek egyik helyről a másikkra áramoltatják a vizet.

A TENGER VIZET BIZTOSÍT SZÁMUNKRA

A tengerek és óceánok fontos szerepet játszanak a világ vízkörforgásában. Nélkülük nem lenne sem eső, sem ivóvíz.

A nap felmelegíti a tengert, és a vizet **párává** alakítja. A pára felszáll, és esőfelhők képződnek belőle.

A TENGER MEGKÖTI A SZÉN-DIOXIDOT

A szén-dioxid az a gáz, amelyet az állatok és az emberek kilélegeznek. Akkor is keletkezik szén-dioxid, amikor fosszilis tüzelőanyagokat, például kőolajat és kőszénét égetünk. Ezek elégetésével áramot állítunk elő, és autókat működtetünk, de ha túl sok kerül a légkörbe, az károsítja a környezetet. A tengeri növények megkötik a szén-dioxidot a levegőből.

A TENGERI ÉLET HIHETETLENÜL VÁLTOZATOS

MILYEN ÉLŐLÉNYEK ÉLNEK A VÍZBEN?

Mindenhol van élet a tengerben – a napfényes vízfelszíntől a legsötétebb mélységekig. Ez teszi olyan izgalmas, lenyűgöző és rendkívül fontos helyvé.

**Ismerjük meg jobban a tengerek
hihetetlenül gazdag élővilágát!**

